[ה]יתר על כן [א]כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההוא [א] אלא מהא [ו]יתר על כן [ב]יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההיא אלא מהא [ז]יתר על כן [ג]אמר ללבלר כתוב ולאיזה שארצה אגרש פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאין ברירה אלא מהא [ח][ד]הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה [ה]ומקום העדים [ב] ומקום הזמן [ו]ואמר רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם: תו רמי מילתא אחריתי מי [ז]אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה [ח]שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה ורמינהי [ט]כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ואפי' לשם עובדת כוכבים נמי פסול ושני גט דל עובדת כוכבים מיניה הוה ליה סתמא וסתמא פסול קדשים דל חולין מינייהו הוה ליה סתמא וסתמא כשירים ורמא מילתא אחריתי מי [י]אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלא מינה לא מחריב בה [כ]והתניא [ג]תוכו [ד]ולא תוך תוכו [ל]ואפי' כלי שטף מציל ושני עשו חולין אצל קדשים כמחיצה אצל תנור מה מחיצה אצל תנור לא מהניא לה כלל אף חולין אצל קדשים לא מהניא ליה כלל [מ]דתנן [ה]תנור שחצצו בנסרים או ביריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא [נ][ו]כוורת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין ורבי אליעזר מטהר אמר רבי אליעזר קל וחומר אם הציל במת החמור לא תציל בכלי חרס הקל אמרו לו לא

ונמלך. שלא יגרשנה: **דילמא שאני התם.** דלאו סתמא הוא אלא שלא לשמה ממש: **דאינתיק.** משאר כל האנשים והנשים [לשם] גירושין של זה ושל זו: **אלא מהא.** דעדיפא מקמייתא דהכא חד גברא הוא: **דאין ברירה.** וגריעה מסתמא דסתמא בשעה שנכתב לא היה בדעתו של בעל לזו ואיתתק לשם האחרת: **הכותב טופסי גיטין.** שיהו מזומנין לו. טופס לשון טפוס מול"ל בלע"ז: **מקום הרי את כו'.** דזהו עיקר גופו [ג] אלמא סתמא פסול ואף על גב דאיכתב לשם כריתות לכשיזדמן לו: **תו רמי מילתא אחריתי.** אדרבינא ורב פפא קאי דקאמר [ד] דרמי רבא אהדדי ושניהו: דרב יהודה אמר רב לקמן בפרק בית שמאי (דף מו:): **לשם חולין כשירה.** קס"ד סברא דידיה היא כדמפרש דמינה מחריב בה דבר שהוא מינו מועיל בו לעקור את שמו: **דלאו מינה.** כגון חולין שאינו מין קדשים לא מחריב בה ואין שמו נתפס על הזבח לעקור שמו ממנו: **פסול.** לגרש בו אשה אחרת: **ואפי' לשם עובדת כוכבים.** דהא שלא לשם האשה קתני דמשמע שלא לשם אשה זו אלא לשום אשה אחרת כל דהיא ואע"ג דעובדת כוכבים לאו בת גירושין היא מהניא לפסול אלמא דלאו מינה [מחריב] בה: **דל עובדת כוכבים מיניה.** ואימא נמי דלאו מינה לא מחריב בה אפילו הכי פסול דהוה ליה סתמא דמיהו לאו לשם אשה זו נכתב: **דל חולין מינייהו.** כדקבילנא לן דלא חייל ולא מחריב ביה דלאו מיניה הוא הוו להו שחוטין סתם ואמרן לעיל סתמא כשירה: **תוכו.** כל [ה] כלי חרס וגו' (ויקרא יא): **ולא תוך תוכו.** כלי המונח בתנור ופיו למעלה מן פי התנור ואוכלין ומשקין בתוכו ושרץ בתנור אוכלין שבכלי טהורין והכי אמרינן בת"כ [ו] אבל היה פיו בתוך התנור תוכו קרינן ביה: **ואפי' כלי שטף מציל.** כלומר לא מיבעיא כלי חרס המונח בתנור דמציל על האוכלין שבתוכו דהא תוך תוכו הוא וכלי גופיה ליכא למימר דמיטמא באויר [ז] ויטמא אוכלין שבו דאין כלי חרס מיטמא מגבו אלא אפי' כלי שטף שמיטמא מגבו [ח] הכא טהור ומציל דאמר [בפ' קמא דפסחים] (דף כ:) אוכלין מיטמאים מאויר כלי חרס ואין כלי מיטמא מאויר כלי חרס ומדקתני כלי שטף מציל אלמא דלאו מיניה חייץ ביה [ומבטל את שם תוכו] הכא נמי ליחול שם חולין וליפסל: **ושני הכא** [ח] **עשו חולין אצל קדשים כו'.** כלומר לעולם דלאו מינה לאו מחריב ביה וכלי שטף אבל כלי חרס מיניה הוא דהא מנא והא מנא אבל חולין אצל קדשים הוי דלאו מיניה כמחיצה אצל תנור דאמרינן ביה לקמן דלא מהניא ביה להיות חציצה בין שרץ לאוכלין כדאמרן דלאו מיניה לא מחריב בה: **שחצצו בנסרים.** שעשה מחיצה באמצעו וחלקו עד למעלה מפיו הכל טמא אפילו אוכלין שבעבר השני של מחיצה: **כוורת שהיא פחותה.** גרסינן [ט] בטהרות והכי נקט פחותה דלאו כלי הוא (א) דאי הואי שלימה הוה מגנת על אוכלין שבתוכה כדאמרן [י] אפי' כלי שטף מציל אבל השתא דלאו כלי הוא הויא כמחיצה בעלמא: **ופקוקה בקש.** רבותא נקט דאע"ג דפקוקה פחיתתה בקש לא הוי כלי ואפי' פיה למעלה מפי תנור לא מגנת על אוכלין שבתוכה: **ומשולשלת.** תלויה: **אוכלין שבתוכה טמאים.** והיינו דאמרן דלא מינה כגון מחיצה לא מחריב בה לבטל שם תוכו ממנו:

דתורה להתלמד עבידא כדקאמר התם לענין גט מודה כדפרישית שם ובפ"ב דגיטין (דף כ.) וס"ת נמי פסלינן [בגט] בפ"ב דגיטין (דף יט:) כדמוכח בעובדא דההוא גברא דעל גבי כיסתא שקל ספר תורה ויהב לדביתהו: **כתב** לגרש את אשתו ונמלך כו'. תימה מה ענין זה אצל סתם ויש לומר דס"ד כיון דנמלך אם כן מסתמא כתבו מתחילה שאם יחזור בו יגרש מי שירצה: **הכותב** טופסי גיטין כו'. כל הנך משניות בפ' כל הגט (גיטין דף כו.) ותימה דלא קתני בהן יתר על כן דעל כרחין יתר הוא דמכל הנך קמייתא לא מצי למידק סתמא פסול אלא מהן ויש לומר משום דאמר ללבלר דקתני ברישא * דהך יתר כמו כן דדייקינן מואת [יא] [סתמא] ודייקינן מינה אין ברירה וקשה להר"ר יצחק דפ"ק [יב] דפסחים (דף יד.) תנן הוסיף ר"ע אף ע"ג דלמאן דמוקי (ס) מילתא דר' חנינא בולד [וולד] הטומאה דרבנן לא שמעינן לה ממילתיה דר' עקיבא דמיירי בפסולא [דאורייתא] מיהו יש לומר אע"ג [יג] דקתני הוסיף אי לא הוה תני ליה לא הוה [קמשמע לן] [יד] מידי: **ואמר** רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח כו'. איצטריך לאיתויי דרב יהודה משום דמינה דייקינן בגיטין [טו] דאתיא כרבי אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי דקי"ל כוותיה ואיכא דמוקי לה התם כר"מ ומפרש מפני התקנה משום קטטה ולדידיה ליכא למידק מינה סתמא פסול: **ואפילו** לשם עובדת כוכבים נמי פסול. מדקתני שנכתב שלא לשם אשה דמשמע (על) [כל] נשים בכלל ולא דמי לשלא לשמן דכל הזבחים דלא אמרינן אפי' חולין בכלל דהתם איכא לפרושי שנזבחו שלא לשם זבח זה אלא לשם זבח אחר: **ורמינהו** תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל. מפרש בקונטרס שרץ בחילון ואוכלין בפנימי לא מיבעיא כלי חרס דאין מיטמא מגבו אלא אפי' כלי שטף דמיטמא מגבו אין אוכלין שבתוכו [טמאים] שגם כלי שטף אינו מקבל טומאה מאויר כלי חרס כדאמר בפ' קמא דפסחים (דף כ:) אוכלין מקבלין טומאה מאויר כלי חרס ואין כלים מקבלים טומאה מאויר כלי חרס וקשה לפירושו דאם כן מה חידוש יותר בכלי שטף מכלי חרס ועוד דאיכא חידוש יותר בכלי חרס כגון אם שרץ באויר כלי חרס פנימי ואוכלין בכלי חרס חילון טהורין [טז] אע"פ שהפנימי טמא ונראה לפרש דכל רבותא של כלי שטף היינו משום דלאו מינה הוא וס"ד דלא מחריב בה וטמא קמ"ל [ודוקא [יז] בכלי שטף שאינו מינו היה טמא אי לאו קרא] אבל תוך תוכו שהכל [יח] הוא של חרס מינו פשיטא שהוא טהור בלא פסוק דתוך דוקא אמר רחמנא וכן מוכח לקמן דכלי שטף דוקא איצטריך קרא דפריך ומי אמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב עולה כשירה אלמא לאו מינה לא מחריב בה והתניא תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל ומשני ארבעה תוכו כתיבי חד תוכו ולא תוך תוכו פי' אפי' לא כתב אלא תוך הוה מעיטנא כלי חרס פנימי שאין אוכלין שבתוכו מקבלין טומאה ע"י שרץ שבחילון שהרי אין השרץ תוכו ודוקא כלי חרס פנימי דהוי דומיא דידיה מעיטנא דמינה מחריב בה והוה אמינא להכי כתב וי"ו של תוכו למימר דאפי' לאו מינה כגון כלי שטף מחריב בה ומציל [יט] ותימה אמאי לא שני בשמעתין נמי הכי שאני התם דאמר קרא תוכו ולא תוך תוכו ולא איצטריך אלא לכלי שטף וי"ל דעדיפא משני הכא דקאי על חטאת לשם חולין כשירה ועל זה תירץ עשו חולין אצל קדשים דאינן מינם כלל ולכך לא מחריב בה כמחיצה אצל תנור כמו מחיצה [כ] וכמו כוורת הקש פחותה שאינה כלי כלל ואינה מגנת כלל אבל כלי שטף קרוי מינו קצת שיש לו שם כלי עליו ולכך מחריב ומציל אבל לקמן קאי על חטאת ששחטה לשם מחוייב עולה כשירה דלאע"ג שהוא קדשים קרוי אינו מינו ולא מחריב בה ועל זה פריך מאי שנא מכלי שטף שהוא כלי ואינו מינו ומחריב ועל זה צריך לתרץ משום קרא תוכו ולא תוך תוכו אבל לא מצי לתרץ עשאוהו כמחיצה אצל תנור דההוא אינו כלי כלל והשתא הכא ולקמן מתרץ דומה בדומה (ודוקא בכלי שטף שאינו מינו היה טמא אי לאו קרא אבל תוך [כא] שהכל חרס טהור בלא פסוק דחד תוך אמר רחמנא):

מסורת הש"ס

א) [גיטין כד.], ב) [שם:], ג) שם, ד) גיטין כו. עי' שם, ה) [קלא משולל הגהה ובמשנה דגיטין ליתא], ו) שם, ז) [לקמן מו:], ח) גיטין כד., ט) לקמן מו:, י) חולין כה., כ) עיין ע"ב בליקוטים, ל) כלים פ"ח מ"ג, מ) תוספ' ב"ק דכלים פ"ו ה"ב. ואיתא גם בהמשך המשנה שם, ת"כ שמיני פרשה ז הל' י, נ) שמיני פרשה ז הלכה ח, ס) פסחים טו:, ע) דף כו.

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כוורת וכו' דלאו כלי הוא ובמחיצה הויא לאו הואי:

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הכותב וכו' דהך יתר כמו כן. עי' בטורי אבן חגיגה דף כב ע"ב ד"ה וקתני:

◆

מוסף רש"י

ונמלך. חזר בו מלגרש (גיטין כד:): את הגדולה. גדולה וקטנה לאו דוקא: ולאיזה שארצה אגרש פסול. דאין ברירה דלא אמרינן הוברר הדבר דבשעת כתיבה היה דעתו לזו והרי נכתב לשמה (שם). הכותב טופסי גיטין. שסופר הוא ויוטל שכר ורוצה שיהו מזומנין לו, פעמים שאדם בא לשוכרו והוא טריד בשטרות אחרים: צריך שיניח מקום האיש. שאם רואה תגר ביניהם לא יאמר הריני כותב כל הגט: הרי את מותרת. שגם זה עיקרו של גט (שם כו.). תוכו ולא תוך תוכו. אם היה כלי מונח בתוך כלי חרס ופי הפנימי למעלה מפי החיצון כדמפרש בת"כ, ואוכלים ומשקין בפנימי וטומאה באויר החיצון, אין האוכלין טמאין, דלאו תוכו דכלי חרס נינהו אלא תוך תוכו: ואפי' כלי שטף מציל. דלא מיבעיא אם פנימי גם הוא של חרס דמציל, דכיון דאינו מיטמא מגבו לא נטמא ואוכל כפני הטומאה שבאויר החיצון. אלא אפילו פנימי כלי שטף דמיטמא מגבו ואיכא למימר לא יחוץ בפני הטומאה, מציל על האוכלין שבתוכו שהרי גם הוא לא נטמא ואוכל. דאי משום דנגע בחיצון, חיצון ראשון הוא ואין כלי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה. ואי משום דקאי באויר כלי חרס וכתיב כל אשר בתוכו יטמא, הני מילי אוכלין ומשקין אבל כלים אין מיטמאין מאויר כלי חרס, דתניא בפסחים יכול יהו כל הכלים מיטמאין מאויר כלי חרס ת"ל כל אשר בתוכו יטמא וסמיך ליה מכל האוכל אשר יאכל, אוכל ומשקין מיטמאין מאויר כלי חרס ואין כל הכלים מיטמאין מאויר כלי חרס: כלי שטף. כל שאר כלים שאינם כלי חרס מיקרי כלי שטף על שם שיש להם טהרה במקוה (חולין כה.):

◆

שינויי נוסחאות

א] נ"א דההיא. ותיבת דההוא נמחק: ב] תיבות ומקום העדים ליתא בכ"י ול', ועי' מסכ"ש: ג] גופו של גט (בר"ח): ד] דקאמר ליה מילי כצ"ל (רש"ש): ה] של כלי חרס כצ"ל, והספר נמחק (רש"ש): ו] מאויר התנור כצ"ל (גר"א): ז] מגבו. פי' ואיכא למימר כיון דבחילון שרץ תלוי באויר כמאן דמליא טומאה הוי ומלאו נגע (בה) [הפנימי] בכלי שטף, קמ"ל דמציל [illegible] (רש"ש חולין כה ע"א): ח] בכתי"י רבא, ותיבת והכא נמחק: ט] בכ"מ הגי' בגמ' פתוחה [illegible]: י] כדאמרן לעיל דאפילו כצ"ל (רש"ש): יא] כת"י מוחק תיבות דדייקינן מואת, וגרס דדייקינן מינה אין ברירה וקשה וכו'. וגי' הצ"ק משום דבאמר ללבלר דקתני ברישא דהך, דייקינן מינה אין ברירה, כמו דדייקינן מואת סתמא פסול. [illegible]

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פ"ג מהל' גירושין הלכה ג טוש"ע אה"ע סימן קלא סעיף ג:
ו ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ג:
ז ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ד:
ח ד מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה ז:
ט ה מיי' פט"ו מהל' פסה"מ הלכה ד:
י ו מיי' פי"ד מהלכות כלים ה ט:
יא ז מיי' שם הלכה ז:
יב ח מיי' שם הלכה יא:

◆

תורה אור השלם

ג. וְכָל כְּלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ: ויקרא יא, לג

◆

לעזי רש"י

מול"ל דוגמא, טופס

◆

שיטה מקובצת

ואפילו לשם נכרית נמי פסול. דהכא משמע שלא לשם אותה אשה. ותימה דמתניתין נמי מדייק הכי שנכתב שלא לשמן ואפי' לשם חולין נמי לא עלו, וכ"ת משום דמתני' מפרש בהדיא בגיטה שלא לשמן היינו לשם שלמים גבי לשמו ושלא לשמו, גבי גיטין נמי מפרש בהדיא בגיטה ונמלך [illegible] וי"ל דידלי אי הוה תני במתניתין שלא לשם זבח כי הכא דקתני שלא לשם אשה אז היה משתמע הכי. אבל השתא דקתני שנכתב שלא לשמן משמע שפיר שלא לשם זבח זה אלא לשם זבח אחר (תוס' חוץ): **ואפילו** כלי שטף מציל. [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones